

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА
БЕОГРАД

Примљено:	07-10-2019
Орг. јед.	Бр.
02-583	109-16

На основу члана 53. Закон о заштити од пожара ("Службени гласник РС", бр. 111/2009, 20/2015 и 87/2018), у вези са одредбама Правилника о минимуму садржине дела Програма обуке радника из области заштите од пожара ("Службени гласник СРС", бр. 40/90), декан Универзитета у Београду – Факултета спорта и физичког васпитања доноси:

ПРОГРАМ ОСНОВНЕ ОБУКЕ ЗАПОСЛЕНИХ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 1.

Сваки запослени на Универзитету у Београду – Факултету спорта и физичког васпитања (у даљем тексту: *Факултет*) се обучава за безбедан рад на свом радном месту из области заштите од пожара.

Основна обука запослених се врши одмах пре ступања на рад, а најкасније у року од 30 дана од дана заснивања радног односа.

Практична провера знања запослених се врши једном у три године.

Члан 2.

Сваки запослени се писменим путем обавештава и обавезује да присуствује извођењу теоријске и практичне основне обуке и провери знања из области противпожарне заштите.

Члан 3.

Запослени су дужни да присуствују обуци и провери знања из области заштите од пожара и да се у раду придржавају прописаних упутстава, упозорења, забрана, мера заштите од пожара и да у случају пожара приступе гашењу.

Члан 4.

За спровођење Програма основне обуке запослених из области заштите од пожара (основна обука и практична провера знања) задужује се лице које ради на пословима заштите од пожара запослено на Факултету, са положеним стручним испитом за обављање ове врсте послова.

Основну обуку и практичну проверу знања запослених из области заштите од пожара на Факултету могу обављати и правна лица из чл. 25. и чл. 56. став 1. Закона о заштити од пожара.

Члан 5.

Провера теоријског знања запослених из области заштите од пожара врши се попуњавањем тестова након завршетка обуке, као и практичном демонстрацијом правилног руковања противпожарном опремом (ватрогасни апарати за почетно гашење пожара, унутрашња хипантска мрежа...).

Република Србија - Министарство унутрашњих послова
Сектор за ванредне ситуације
Управа за ванредне ситуације у Београду
Овај програм обуке је саставни део решења бр.
217.9-597/2019-09/7 од 07.10.2019. год.
Дана 09. OCT. 2019. начелник управе

Члан 6.

Одговорно лице за спровођење програма обуке из области заштите од пожара обавезно је да води прецизну евиденцију о присуству запослених.

Члан 7.

Програм основне обуке запослених из области заштите од пожара састоји се из:

- општег дела,
- посебног дела који обухвата специфичност радног места и технолошког процеса рада
- и практичног дела.

О П Ш Т И Д Е О

1. ОБАВЕЗЕ ФАКУЛТЕТА У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

1.1. Нормативно уређење заштите од пожара

- Закон о заштити од пожара (Сл. гласник РС, бр. 111/09, 20/15 и 87/2018),
- Технички прописи и стандарди (СРПС, ЕН) у области заштите од пожара,
- Правила о заштити од пожара и његови елементи (план евакуације),
- План заштите од пожара и његови елементи,
- Уредба о мерама заштите од пожара при извођењу радова заваривања, резања и лемљења (Сл. гласник СРС, бр. 50/79),

1.2. Организовање послова заштите од пожара

- Основни субјекти противпожарне заштите,
- Категорије угрожености од пожара и обавезе радних организација у зависности од степена угрожености,
- Ватрогасна јединица,
- Служба заштите од пожара,
- Радници задужени за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара,
- Начин дојаве пожара,
- Обавеза запослених у погледу гашења насталог пожара.

1.3. Превентивне мере заштите од пожара

- Циљ спровођења превентивних мера заштите,
- Грађевинске мере у циљу спровођења превентивне заштите од пожара, пожарни сектори, противпожарна врата, грађевински материјали, прилази, пролази, растојање између објеката,
- Машинске мере заштите од пожара: грејање, климатизација, вентилација, трење, противпожарне клапне итд.

- Мере из области електротехничких прописа: врсте извођења електричних инсталација и опреме у зависности од степена угрожености средине, обична, заптивена и притивексплозивна заштита електричне опреме,
- Технолошке мере заштите од пожара: при складиштењу и коришћењу запаљивих и експлозивних материја, течности и гасова под притиском,
- Мере заштите у радионицама, магацинима, канцеларијама и другим просторима,
- Ватрогасне страже.

1.4. Обавезе у спровођењу мера заштите од пожара

- Органа управљања – Савета факултета, декана, као и дужности и обавезе свих запослених радника.

1.5. Одговорности за неспровођење мера заштите од пожара

- Дисциплинска и материјална одговорност запослених,
- Прекршајна одговорност правног лица и одговорних лица због неспровођења прописаних и наложених мера заштите од пожара,
- Кривична одговорност одговорних лица због насталих последица због неспровођења прописаних и наложених мера заштите од пожара.

2. ОСНОВИ ГОРЕЊА

1. Горење чврстих материја,
2. Горење течних материја,
3. Горење запаљивих гасова и пара,
4. Експлозије.

Основни појмови о горењу

- Услови за процес горења (горива материја, кисеоник и извор топлоте – паљења),
- Врсте процеса сагоревања (оксидација, бурна оксидација – горење и експлозија),
- Подела пожара по класама,
- Појам пожара и фазе развијања пожара,
- Подела пожара по величини.

3. УЗРОЦИ НАСТАЈАЊА ПОЖАРА

3.1. Пожари и начин преноса топлоте:

- Провођењем (кондукцијом),
- Струјањем (конвекцијом),
- Зрачењем (радијацијом).

3.2. Основни узроци настајања пожара

- Директан додир са пламеном или ужареним телом,
- Електрична струја,
- Заваривање, резање, лемљење,
- Статички електрицитет,
- Атмосферски електрицитет,
- Сагоревање и запаљење,
- Топотно деловање сунца,
- Механичка енергија – трење,
- Паљевина.

4. ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

4.1. Метода гашења пожара

- хлађењем,
- одвођењем топлоте,
- спречавање довода кисеоника,

4.2. Средства за гашење пожара

- вода,
- пена,
- угљендиоксид,
- халон, инерген,
- приручна средства за гашење пожара,
- гашење пожара на отвореном простору,
- гашење пожара у затвореном простору,
- гашење људи захваћених пожаром,
- гашење аутомобила.

4.3. Мере заштите при гашењу

- обрушавање сагореле конструкције,
- дејства топлоте – пламена,
- тровање и гушење продуктима сагоревања,
- експлозије у току пожара,
- електричног удара,
- зрачење радиоактивних материја.

4.4. Противпожарна опрема

- ручни и превозни апарати за гашење пожара (подела: „S“, CO₂, HL, FE36, намена према класи пожара, активирање и руковање, постављање, чување, одржавање и контрола),

- хидрантска мрежа, капацитет и притисак противпожарних хидраната, спољни подземни и надземни, унутрашњи, опрема за противпожарне хидранте.

5. САВРЕМЕНИ ТЕХНИЧКИ СИСТЕМИ ЗА ОТКРИВАЊЕ, ДОЈАВУ И ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

5.1. Откривање и дојава пожара

- аутоматски јављачи пожара (термички, пламени и оптички),
- ручни јављачи пожара,
- централе (извршне функције: искључење струје, вентилација, затварање противпожарних клапни и врата, активирање стабилних система за гашење пожара итд.).

5.2. Савремена опрема и методе гашења пожара

- Стабилни системи за гашење пожара – типови: гашење водом, пеном, угљен диоксидом, халоном и прахом,
- Избор најповољнијег система за аутоматско гашење пожара – начин активирања.

ПОСЕБНИ ДЕО

С обзиром на разноврсне поступке у процесу рада као и разноврсне материјале од којих су саграђени објекти, као и разноликост материјала који се складиште у објектима, Општи део овог Програма је тако конципиран да обухвата целокупну и комплексну проблематику противпожарне заштите.

У Посебном делу овог Програма потребно је при излагању акцентовати поједине делове, зависно од структуре и стручне квалификације појединих група слушалаца.

СПЕЦИФИЧНОСТИ РАДНОГ МЕСТА И ПРОЦЕСА РАДА

СТЕПЕН УГРОЖЕНОСТИ ТЕХНОЛОШКОГ ПРОЦЕСА КОЈИ СЕ ОДВИЈА НА ФАКУЛТЕТУ

У просторијама које припадају Факултету (кабинети, учионице, амфитеатри, лабораторије, читаоница, библиотека, радионица итд.) опасне радње које могу изазвати пожар су:

- непажња посетиоца (најчешће студената) Факултета приликом одлагања опушака цигарета,
- кварови на нисконапонским електричним инсталацијама,
- непажња приликом употребе грејних тела као што су електрични решои,
- употреба несертификованих продужних каблова итд.

МАТЕРИЈАЛИ КОЈИ СЕ ПРОИЗВОДЕ, КОРИСТЕ ИЛИ УСКЛАДИШТАВАЈУ У ПРОСТОРИЈАМА ФАКУЛТЕТА

Материјали који се складиште у просторијама Факултета спадају у тешко запаљиве материјале. Углавном се ради о намештају и архивираној документацији (папир). У лабораторијама се изводе вежбе које не представљају потенцијалну опасност од избијања пожара. У лабораторијама се не користе експлозивне и запаљиве материје.

ОПИС ГРАЂЕВИНСКОГ МАТЕРИЈАЛА КОЈИ СУ УГРАЂЕНИ У ОБЈЕКТУ ФАКУЛТЕТА

Објекти Факултета су смештени на локацији западне падине Кошутњака, између базена, РТС-а и СЦ Кошутњак, у улици Благоја Паровића 156, Београд. Факултет у свом саставу има два објекта: зграду Факултета и спортску халу.

Зграда Факултета је изграђена у периоду од 1962. до 1968. године од класичног грађевинског материјала армирано-бетонске конструкције и зидане опеке, а кров је на две воде прекривен лимом. Спортска хала је саграђена од армирано-бетонске конструкције, а кров је опшивен лимом, тервол фолијом и ламперијом.

Зграда Факултета је спратности – сутерен/ниско приземље (на делу површине) високо приземље и спрат. Грађена је од чврстог материјала, зидови и плафони су малтерисани. У ниском приземљу налазе се стан домара, магацини, приручна радионица, просторије Службе за студентска питања и просторија секундарне топлотне подстанице. У високом приземљу налазе се главни улазни хол, портирница, санитарни блокови, канцеларија деканата (администрација), рачуноводство, читаоница, библиотека, кабинети наставника и сарадника и једна слушаоница-учионица. На спрату налазе се кабинети наставника и сарадника, учионице-вежбаонице, учионица рачунарског центра, вежбаоница за тестирање физичких способности студената са лекарском собом, као и споредне просторије – санитарни блокови, холови и степенишни простор.

Грејање у објектима Факултета је радијаторско, преко котларнице на течно гориво, која је смештена у суседном објекту – згради студентског дома и секундарне топлотне подстанице у ниском приземљу зграде Факултета.

Објекат је прикључен на електродистрибутивну мрежу кабловским водом 1kV, директно од трафо станице у објекту у улици Кнеза Вишеслава до КПК на објекту. Мерење електричне енергије је у ниском приземљу и обнавља се преко комплетне мерне групе са показивачима петнаестоминутног максимума и струјним редукторима 150/5 А/А. Зграда Факултета се напаја електричном енергијом преко бакарног кабловског вода 4 x 95мм² из електродистрибутивне мреже до кабловске прикључне кутије на објекту. Овај вод је основно средство „Електродистрибуције Београд“ и она га одржава. У згради Факултета су постављени нови разводни ормани који су лимени, са вратима и бравицама и кључем и са опремом у њима у свему према једнополним шемама.

Против-паник инсталација је изведена кабловима отпорним на пожар који су положени у зидовима и плафону. У објекту је укупно уграђено 58 комада против паник светиљки са NiCd акумулаторима (у приправном споју) тупа „Practica“ 1 x 8W са аутономијом рада од 3 сата и за означавање смера кретања и „Излаз“. У објекту је инсталирана и централа за ручну дојаву пожара типа QC-C3 „Qadel“ са припадајућим (5 комада) противпожарним сиренама и ручним јављачима пожара (7 комада). Функционална проба исправности против паник осветљења и ручних јављача пожара се врши редовно од стране овлашћене фирме.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА КОЈЕ СУ СПЕЦИФИЧНЕ У ПОЈЕДНИМ РАДНИМ ПРОЦЕСИМА НА ФАКУЛТЕТУ

1. **Карактеристике објекта у коме су смештене просторије Факултета (зграде):** локација зграде, саобраћајни и приступни путеви и њихова носивост, путеви евакуације, удаљеност и време стицања ватрогасне бригаде, обавеза да се сопственим људством организује борба против евентуалног пожара, могућности брзе и ефикасне евакуације из просторија Факултета
2. **Превентивне мере из области заштите од пожара на Факултету:**
  - а) редовна контрола и одржавање у исправном стању од стране овлашћеног лица електричних разводних ормара и свих других електроинсталација и уређаја (постављање шеме развода са свим потребним ознакама, флексибилно премошћавање између врата и кутија ормара, исправност ручних склопки за брзо и ефикасно искључење напона са ознакама на који се део која склопка односи, забрана сваког импровизовања на електричним инсталацијама (лицновање и премошћавање осигурача)): преглед и одржавање у исправном стању шуко утичница и сијаличних места, контрола и функционалност противпаничног светла, строга забрана употребе електричних грејних тела (посебно са отвореним ужареним телом), све каблове прописно настављати, контролисати и мерити уземљење (и о томе водити уредну евиденцију), редовна контрола и испитивање громобранске заштитне инсталације,
  - б) све радове на згради изводити у складу са законским прописима, а посебно радови где се користи отворен пламен (аутогено заваривање, лемљење, заваривање и сл.),
  - в) одржавање свих ходника, степеништа и пролаза у чистом и проходном стању и уклањање свих непотребних материја,
  - г) опремљеност адекватном врстом и количином средстава за заштиту од пожара и њихово редовно контролисање и одржавање од стране надлежне службе, итд.

ПРОЦЕНА УГРОЖЕНОСТИ ОД ПОЖАРА

На основу процене угрожености од пожара, односно физичко хемијских особина материја које се користе у просторијама објекта Факултета могуће су следеће врсте пожара класификоване према стандарду СРПС ЕН 2: 2011 Класификација пожара:

- а) пожари чврстих материја и електричних инсталација (**класа пожара А**: дрво, папир, пластика, тканина, PVC и сл.) могу наступити у свим просторијама Факултета; пожари на електричним инсталацијама и уређајима практично могу наступити у свим просторијама и представља један од потенцијалних узрока пожара,
- б) у радним просторијама **Факултета** нису могући пожари **класе Б** (пожари запаљивих течности), **Ц** (пожари запаљивих гасова), **Д** (пожари запаљивих метала) и **Ф** (пожари масти и уља).
- ц) врсте и обим средстава за гашење пожара које се нужно морају обезбедити за просторије Факултета,
- д) хидрантска мрежа у згради: промер хидрантских отвора, број, опремљеност хидрантских ормарића, чистоћа истих, закључан, налепљен контролни листић.
- е) зграда Факултета је сврстана у **категорију угрожености од пожара II.1.9**, а спортска хала у **категорију II.3.4** од стране Министарства унутрашњих послова Републике Србије, Сектора за ванредне ситуације, Управе за ванредне ситуације.

ПРАКТИЧНИ ДЕО

1. Активирање ручних апарата за гашење пожара који се налазе у просторијама Факултета (S-6 и S-9 апарата стари тип и нови који је под сталним притиском, CO2-5 и HL-6).
2. Активирање и коришћење хидраната – спољних и унутрашњих.

Члан 8.

За овај Програм основе обуке запослених из области заштите од пожара потребно је прибавити мишљење надлежног органа унутрашњих послова Сектора за ванредне ситуације.

Члан 9.

Програм основе обуке запослених из области заштите од пожара одобрен од декана Факултета 2.7.2019. године.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Проф. др Саша Јаковљевић

Примљено:	Орг.јед.	Врста	Примљено:	Вредност
01-35-18-17 од 15.03.2018	01-35-18-17 од 15.03.2018	01-35-18-17 од 15.03.2018	01-35-18-17 од 15.03.2018	01-35-18-17 од 15.03.2018

Министарство унутрашњих послова Републике Србије, Сектор за ванредне ситуације у Београду, на основу чл. 53 Закона о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", бр. 111/2009, 20/2015 и 87/2018) и чл. 104 и 140 Закона о општем управном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 18/2016), решавајући по захтеву број 02 br.1316/19-1, од 08.07.2019. године УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА, УЛ. БЛАГОЈА ПАРОВИЋА БР.156, ГО ЧУКАРИЦА, 11000 БЕОГРАД, примљеног дана 08.07.2019 године, по овлашћењу Министра унутрашњих послова Републике Србије број 01-35/18-17 од 15.03.2018. године, доноси

РЕШЕЊЕ

ДАЈЕ СЕ сагласност УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА, УЛ. БЛАГОЈА ПАРОВИЋА БР.156, ГО ЧУКАРИЦА, 11000 БЕОГРАД, на Програм основне обуке запослених из области заштите од пожара.

Саставни део овог Решења је документација наведена у образложењу, оверена од стране ове Управе, на основу које се врши обука запослених за спровођење мера заштите од пожара.

О б р а з л о ж е њ е

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА, УЛ. БЛАГОЈА ПАРОВИЋА БР.156, ГО ЧУКАРИЦА, 11000 БЕОГРАД, поднео је захтев за давање сагласности на Програм основне обуке запослених из области заштите од пожара. Уз захтев је приложена следећа документација:

1. ПРОГРАМ ОСНОВНЕ ОБУКЕ ЗАПОСЛЕНИХ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА, израђен од стране УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА, БЕОГРАД,

Управа за ванредне ситуације у Београду извршила је преглед достављене документације и утврдила да је програм обуке израђен у складу са законом и правилницима и да се на основу њега може извршити обука запослених из области заштите од пожара.

На основу изложеног, решено је као у диспозитиву.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог Решења може се изјавити жалба Министарству унутрашњих послова Републике Србије, Сектору за ванредне ситуације, у року од 15 дана од дана пријема Решења. Жалба се подноси непосредно овој Управи или путем поште препоручено, без таксе.

Такса није наплаћена сходно чл. 18 Закона о републичким административним таксама таксама ("Сл. Гласник РС" бр. 43/03, 51/03, 53/04, 42/05, 61/05, 101/05, 42/06, 47/07, 54/08, 5/09, 35/10, 50/11, 70/11, 55/12, 47/13, 57/14, 45/15, 83/15, 112/15, 50/16, 61/17, 113/17, 3/18, 50/18 и 95/18).

Решено у Министарству унутрашњих послова Републике Србије, Сектору за ванредне ситуације, Управи за ванредне ситуације у Београду, под 09/7 број 217.9-597/19 од 07.10.2019. године.

ММ/ГЉ

РЕШЕЊЕ ДОСТАВИТИ:

1. УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА,
2. Управа ВС Београд - Одељењу за спровођење превентивних мера при коришћењу објеката
3. Архиви

НАЧЕЛНИК УПРАВЕ
потпуковник полиције

Раде Милошевић